початкової школи засобами педагогічної практики, на основі критеріїв, показників та рівнів, що є напрямком подальших наукових пошуків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мартиненко С. М. Діагностування особистісно-професійних якостей вчителя початкової школи: навч.-метод. посіб. / С. М. Мартиненко. – К. :АКМЕ ГРУП, 2015. – 208 с.

ОДНОКЛІТИННІ ОРГАНІЗМИ» У СИСТЕМІ ВИКЛАДАННЯ БІОЛОГІЇ В ЗОШ

Столяр О. А., студент
Чебан Л.М., канд. біол. н., асистент
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, Україна

Завданням розділу «Загальна біологія» є вивчення теоретичних і прикладних основ загальної біології, проблем, пов'язаних із збереженням і відтворенням навколишнього середовища. Особливість вивчення загальної біології в ЗОШ – вікові особливості учнів 10-11 класів, що визначають набір елементів методичної системи. Частіше використовується лекційна, семінарська форми занять, метод експерименту, самостійний та творчий шлях у вирішенні проблемних ситуацій, метод взаємного контролю і самоконтролю отриманих знань.

Мета дослідження полягає у визначенні місця теми «Одноклітинні організми» у системі вивчення загальної біології в ЗОШ.

У шкільному курсі біології з поняттям одноклітинний організм вперше учні зустрічаються у 6 класі при вивчення теми «Одноклітинні організми. Перехід до багатоклітинності». На вивчення цієї теми виділяється 8 годин. Тема включає одне лабораторне дослідження на тему: «Спостереження інфузорій». На цьому етапі вивчення теми «Одноклітинні організми» переривається і продовжується вже на уроках загальної біології у 10 класі, де навчальна програма поділяється на три рівні: рівень стандарту, академічний та профільний.

Розглянемо рівень стандарту навчальної програми з біології. У розділі II «Клітинний рівень організації живої природи» у темі «Загальний план будови клітин. Поверхневий апарат. Ядро», на вивчення якої відводиться 5 годин, є лабораторна робота «Будова клітин прокаріотів і еукаріотів». Дана лабораторна робота проводиться одразу після розгляду параграфу «Особливості будови клітин прокаріотів і еукаріотів». У темі «Клітина як цілісна система» продовжується вивчення одноклітинних прокаріотів у параграфі «Функціонування клітини прокаріотів як цілісної системи. Поділ клітин прокаріотів». Тут не виділено жодного лабораторного дослідження, яке б стосувалося одноклітинних організмів. Детальне вивчення одноклітинних організмів продовжується у розділі

ІІІ «Організмовий рівень організації живої природи», в темі «Одноклітинні організми», на вивчення якої виділено лише 4 години.

Закінчується вивчення одноклітинних організмів в 11 класі у розділі V «Історичний розвиток органічного світу» темою «Історичний розвиток і різноманітність органічного світу» [1]. Подібна кількість годин та параграфів у темі ідентична й у програмі академічного рівня [2].

У програмі профільного рівня з біології кількість годин є значно більшою, у зв'язку із поглибленим вивчення. У розділі ІV «Організмовий рівень організації живої природи» на вивчення теми «Організм як біосистема: структурні елементи і основні процеси» виділяється 28 годин. Під час вивчення цієї теми пропонуються демонстраційні експерименти та лабораторні роботи «Регуляція функцій багатоклітинних організмів, представників одноклітинних, колоніальних і багатоклітинних організмів», екскурсія «Інститут цитології, гістологічна лабораторія. «Профілактика інфекційних захворювань (поліклініка, лікарня)» [3].

Отже, тема «Одноклітинні організми» розкривається у старшій школі залежно від рівня навчальної програми. При цьому, як на рівні стандарту, так і на академічному рівні спостерігається недостатня кількість експериментальних досліджень. Подальше введення у навчальний процес додаткових лабораторних та практичних робіт, дало б поштовх для більшого зацікавлення учнів у вивченні даної теми, допомогло б поглибити знання, а також зрозуміти як їх можна і необхідно використовувати надалі у повсякденному житті.

ЛІТЕРАТУРА

1. Програма з біології для 10–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарту (зі змінами, затвердженими наказом МОН України № 826 від 14.07.2016).

2. Програма з біології для 10–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Академічний рівень Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 2016.

3. Програма з біології для 10–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Профільний рівень Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 2016.

ІНКЛЮЗИВНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Сердюченко А.О., студент
Тургенєва А.О., канд. пед. н., доцент;
Бердянський державний педагогічний університет, м. Бердянськ, Україна

Одним із викликів третього тисячоліття є необхідність забезпечити рівний доступ до якісної освіти усіх без винятку людей, незважаючи на расові, соціальні, психофізичні відмінності. Це визначає ефективність суспільного поступу української держави у забезпеченні права кожного її громадянина на повагу,